

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Környezetpszichológia				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Bukovenszki Emőke / bukovenszki.emoke@ppk.elte.hu				
Kód: B-AE-501-2E	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 3-5.	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-501-1 kódú előadással együtt kell felvenni.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): <i>Tudás:</i> Ismeri a környezetpszichológia tudományterületének alapjait és főbb összefüggéseit, és mindezen összefüggések és jelenségek elemzésében lényeges elméleti és gyakorlati aspektusokat. <i>Attitűd:</i> Elkötelezetten alkalmazza a megszerzett ismereteket az ember és környezete közötti kölcsönkapcsolat folyamatainak megismerésében és harmonizálásában. Rendszeresen követi, feldolgozza, és elemzi a környezetpszichológia elméleteit tartalmazó szakirodalmi szövegeket. <i>Képesség:</i> Képes adekvát adatok és információk gyűjtésére a környezetpszichológia elméleteinek összefüggéseiről, jelenségeiről, és az ezekben mutatkozó problémák és a szociofizikai folyamatokban részt vevők kölcsönhatásának jellemzőiről. Mindezek ismeretében képes alapszinten szakmailag releváns, etikus és megvalósítható célok kitűzésére, alapszintű elemzési munka végzésére. <i>Autonómia, felelősség:</i> Szakmai tevékenysége során képes azonosítani azokat a lehetőségeket, ahol a megszerzett tudását és képességeit hasznosítani tudja, és autonóm módon kezdeményezéseket indít e lehetőségek kihasználása érdekében.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A hallgató a kurzus alkalmával elméleti ismeretekre tesz szert a környezetpercepció és környezeti kogníció és különféle épített környezetek pszichológiájának területeiről, melyet valós környezetben zajló exploratív gyakorlatok egészítenek ki, kitekintve a hétköznapiól eltérő, extrém környezetekre. Az elmélethez illeszkedően a hallgatótól elvárt az önálló forráselemzés, melynek nyomán egy saját, de a kurzus tematikájához illeszkedő és abba integrálódó témát dolgoz ki, mely egyben egyéni elmélyülésre ad lehetőséget.				
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A kurzus alkalmi összevont formában az alábbiak szerint alakulnak:				

1. **Szeptember 5.: 15.10-18.00** - Bevezetés a környezetpszichológiába /Fogalmi és szemléleti alapvetés; a kurzus témájának elméleti bevezetése és a főbb irányvonalak kijelölése; a félév menetének és követelményeinek ismertetése/
2. **Szeptember 26.: 15.10-18.50** – Környezetészlelés /Elméleti alapok, ambiens ingerek, észlelési gyakorlat/; Környezeti megismerés I. /Kevin A. Lynch elmélete, szisztematikus környezetmegfigyelés/
3. **Október 3.: 15.10-18.50** - Az otthon környezetpszichológiája /Otthonkötődés, jelentés és használat/
4. **November 7.: 15.10-18.50** – A repülési környezet /Közforgalmi repülőterek épített környezetének pszichológiája, „utas- és pilótapercepció”/
5. **November 21.: 15.10-18.50** - Hallgatói prezentációk /Önálló elméleti kutatások bemutatása, hallgatói vita, oktatói visszajelzés/

A hallgatók tennivalói, feladatai:

- Hallgatói prezentációk vázlatának (min. 500 szó) és a felhasználandó szakirodalmak benyújtásának határideje: 2023. november 10. (e-mailben: bukovenszki.emoke@ppk.elte.hu). A prezentáció megtartása: november 21. A prezentáció és vázlatának kötelező elemei az órán részletesen ismertetésre kerülnek.

A tanulás környezete:

- Tantermi
- Stúdió, műterem vagy műhely
- Külső helyszín ((a hallgatókkal előre egyeztetten esetleges külső helyszín: közeli városi helyszín és repülőtér)
- Online
- Egyéb

Teljesítendő követelmények:

Részvétel kötelező és ellenőrzött, maximum 1 tömbösített alkalomról való hiányzás megengedett. Minden további hiányzás plusz 1 feladat teljesítésével jár.

Kötelező továbbá 1 prezentáció megtartása /a prezentáció követelménye: min. 3 tudományos folyóiratcikk/könyvrészlet felhasználásával (A) a környezetpszichológia elméleteinek a hallgató saját érdeklődési területébe való integrálása, vagy (B) a repülés területéhez köthető pszichológiai jelenségek feldolgozása/. A prezentáció kötelező elemei az órán részletesen ismertetésre kerülnek.

Értékelés szempontjai:

Órai prezentáció + prezentáció vázlata + órai részvétel (max. 1 hiányzás) + órai aktivitás

A prezentáció értékelésénél a formai követelmények megvalósulásán túl a téma kidolgozottságának színvonalát, az elmélyült gondolkodást, az elmélet és gyakorlat szintetizálásának mikéntjét, a felkutatott irodalmak relevanciáját, a logikai kapcsolódások helyességét fogom ellenőrizni és értékelni. Az elküldött vázlat/terv lehetőséget ad a hallgató gondolatainak, megakadásainak megvitatására, tanári segítség kérésére, mely a prezentáció értékelésétől független. Amennyiben a hallgató nem tart prezentációt, lehetősége van szóbeli vizsgával teljesíteni a kurzust, melynek követelményei fentebb ismertetésre kerültek; az értékelés ötfokozatú skálán történik.

Értékelés módja:

- Írásbeli felmérő (teszt)

- Szóbeli vizsga (kollokvium)
 Gyakorlati demonstráció (prezentáció, beadott feladat értékelése)
 Egyéb

Az érdemjegy kiszámítása:

70% - önálló elméleti kutatómunka eredményét bemutató órai prezentáció és annak vázlata
30% - órai aktivitás

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a szemináriumi jegy 60%-os és az előadásra kapott jegy 40%-os átlagolásával történik.

Ajánlott irodalom:

A hallgató a prezentációra önálló szakirodalom-kereséssel és forráselemzéssel készül fel, így kötelező irodalom nincs, ajánlott irodalmak az alábbiak, illetve ezen túl a hallgató önálló témájához illeszkedően kerülhetnek ajánlásra további irodalmak:

- Ben-Zeev, A. (1981). J.J. Gibson and the ecological approach to perception. *Studies in History and Philosophy of Science Part A*, 12(2), 107–139.
- Dúll, A. (2009). *A környezetpszichológia alapkérdései: Helyek, tárgyak, viselkedés*. Budapest. L'Harmattan.
- Deus, E. (2005). Environmental perception and cognitive maps. *International Journal of Psychology*, 40, 1–2.
- Eimer, M. (2004). Multisensory Integration: How Visual Experience Shapes Spatial Perception. *Current Biology*, 14(3), 115–117.
- Epstein, W., & Rogers, S. (1995). *Perception of Space and Motion*. Academic Press.
- Gibb R., Gray R., Scharff L. (2016). *Aviation Visual Perception. Research, Misperception and Mishaps*. Routledge, New York.
- Gibson, J. J. (1979). *The ecological approach to visual perception*. Houghton Mifflin, Boston.
- Gifford, R. (2015). *Research Methods for Environmental Psychology*. Wiley-Blackwell.
- Holahan, C. J. (1982): A környezeti észlelés. *Környezetpszichológiai szöveggyűjtemény*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen. 27–47.
- Ittelson, W. H. (1978). Environmental perception and urban experience. *Environment and Behavior*, 10(2), 193–213.
- Kállai, J. (2004). *A téri tájékozódás és a szorongás*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Michaels, C. F., & Carello, C. (1981). *Direct perception*. Prentice-Hall.
- Pedersen, D. M. (1999). Dimensions of environmental competence. *Journal of Environmental Psychology*, 19: 303–308.
- Pléh, C. (2022). *Pszichológia*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Sekuler R., Blake R. (2000). *Észlelés*. Osiris, Budapest.
- Viader, F. (1995). Perception in space. Visual aspects of space perception. *Revue Neurologique*, 151(8–9), 466–473.
- Zube, E. H. (1999). Environmental perception. *Environmental Geology*. Springer, Dordrecht. 214–216.

Egyéb információk:

A kurzus lehetőséget biztosít hétköznapi és extrém környezetek elméleti megismerésére, és sajátélmény szerzésére. Az elvárt prezentáció a hallgató oktatói támogatással készített, a környezetpszichológia témaköréhez hozzájáruló elméleti munkája. Célja, hogy a hallgató jártasságát és alkotóképességét bizonyítsa a környezetpszichológia területén, elmélyüljön egy kiválasztott kérdésben, és bemutassa, hogy képes az általa választott kérdés szakmailag igényes kivitelezésére. A kurzushoz oktatást támogató online felület készül, melynek elérhetősége tanórán kerül ismertetésre.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,
- Felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,
- Más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,
- Teljes felmentés adható.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Személyesen: e-mailben előre egyeztetett időpontban (ELTE PPK, Kazinczy utca 23-27.)

Online: e-mailben előre egyeztetett időpontban (Skype, MS Teams, Zoom, Google Meet)

E-mail: bukovenszki.emoke@ppk.elte.hu